

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie S.O.

skazanego za czyn z art. 280 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 27 marca 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 22 lipca 2024 r., sygn. akt VI Ka 563/22,

utrzymującego w mocy wyrok

Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

z dnia 15 lutego 2022 r., sygn. akt III K 51/15,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[WB]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie wyrokiem z dnia 15 lutego 2022 roku, w sprawie o sygn. akt III K 51/15 uznał oskarżonego S. O. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że w dniu 23 września 2014r w W. przy ulicy [...], działając wspólnie i w porozumieniu z M. D., po

uprzednim użyciu przemocy wobec T. W. polegającej na pobiciu poprzez zadawanie mu licznych uderzeń w głowę i tułów, narażając w ten sposób pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k. oraz skrępowania mu rąk za pomocą taśmy dokonali zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci papierosów różnych marek o łącznej wartości 77014, 20 złotych na szkodę T. W. i B. sp. z o.o., tj. czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności. Sąd na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do zapłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego T. W. kwoty 5 000 zł (pięciu tysięcy złotych). Ponadto orzeczono o kosztach procesu.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli oskarżony i jego obrońca.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 22 lipca 2024 roku, w sprawie o sygn. akt VI Ka 563/22, po rozpoznaniu wniesionych apelacji, przy zastosowaniu ustawy kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 roku w zw. z art. 4 § 1 k.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok oraz orzekł o kosztach sądowych.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 170 § 1 i 2 k.p.k. przez bezzasadną akceptację oddalenia przez sąd I instancji wniosków dowodowych o powołanie zespołu biegłych psychiatrów, celem wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego skazanego, a w szczególności ustalenia, czy skazany dotknięty jest chorobą psychiczną z motywacją trudną do zaakceptowania w realiach niniejszej sprawy, a także przez równie niezasadną akceptację oddalenia także i wniosku dowodowego obrońcy skazanego o przesłuchanie trzech lekarzy psychiatrów pod opieką których leczył się przez wiele lat jeszcze przed wydarzeniami w konsekwencji których został skazany;

- art. 117 § 2 i 2a k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., poprzez przeprowadzenie w dniu 22 lipca 2022 r. przez Sąd Okręgowy rozprawy apelacyjnej i rozpoznanie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ z dnia 15 marca 2022 r., pomimo usprawiedliwienia nieobecności skazanego, co w konsekwencji doprowadziło do wydania przez sąd wyroku z naruszeniem prawa oskarżonego do obrony;

- art. 457 § k.p.k. (pisownia oryginalna – uwaga SN) przez pominięcie w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego motywacji, dlaczego zarzuty zgłoszone we wniesionej przez oskarżonego apelacji sąd uznał za niezasadne.

Skarżący wniósł o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego dla Pragi Północ z dnia 15 marca 2022 r., III K 51/15 w sprawie S. O., skazanego na karę 4 lat pozbawienia wolności, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego Warszaw Praga w Warszawie z dnia 22 lipca 2024 r. VI Ka 563/22 oraz o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Pragi Północ i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym, zgodnie z treścią art. 519 k.p.k., do kończącego postępowanie, prawomocnego wyroku sądu odwoławczego. Oznacza to, że podnoszone w kasacji zarzuty odnosić się powinny, co do zasady, do rażącej obrazy prawa, o której mowa w art. 523 § 1 k.p.k., do której miało dojść w toku postępowania odwoławczego. Kasacja, co już wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy, nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej dokonanej przez sąd odwoławczy. Powyższe oznacza, że zarzuty podnoszone w tym środku zaskarżenia powinny dotyczyć orzeczenia odwoławczego. Jednocześnie podkreślić

należy, że możliwość zarzucenia uchybienia wyrokowi sądu I instancji, może nastąpić tylko wówczas, gdy w treści zarzutu zostanie wykazane, że konkretne uchybienie przeniknęło do wyroku sądu odwoławczego, będącego przedmiotem zaskarżenia. Owo „wykazanie” powinno nastąpić zarówno poprzez powołanie przepisów, które sąd odwoławczy naruszył dopuszczając do „przeniesienia” tego uchybienia do swojego orzeczenia, jak i poprzez stosowną argumentację (zob. postanowienie SN z dnia 24 czerwca 2021 r., IV KK 217/21; postanowienie SN z dnia 30 marca 2017 r., V KK 35/17).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przeniknięcie uchybienia pierwszoinstancyjnego do postępowania odwoławczego aktualizować się może dopiero w sytuacji, gdy sąd odwoławczy przeprowadzi nienależytą kontrolę instancyjną i zaakceptuje orzeczenie sądu pierwszej instancji, pomimo że dotknięte jest ono wadami, na które zwrócono uwagę w zwykłym środku odwoławczym (zob. postanowienie SN z dnia 30 sierpnia 2022 r., I KK 236/22; postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2023 r., II KK 56/23). W takim wypadku to na skarżącym ciąży obowiązek podniesienia i wykazania wadliwości procedowania przez sąd odwoławczy, w następstwie którego doszło do owego przeniknięcia uchybienia do orzeczenia drugoinstancyjnego, co mogłoby się wyrażać z nierzetelnym rozpoznaniem zarzutów środka odwoławczego, oraz wykazania, że uchybienie to mogło mieć wpływ - i to istotny - na treść zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2021 r., III KK 16/21).

Mając zatem na uwadze treść powyższych rozważań podkreślić należy, że podniesione w kasacji obrońcy skazanego zarzuty naruszenia prawa procesowego zostały sformułowane instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w zakresie poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych w zakresie stanu zdrowia psychicznego S. O.

Odnosząc się do pierwszego ze stawianych w kasacji zarzutów dotyczącego oddalenia przez sąd I instancji wniosków dowodowych, wskazać należy, iż sąd odwoławczy nie mógł dopuścić się naruszenia art. 170 § 1 k.p.k., bowiem go nie stosował. Co istotne, skarżący nie zarzucił w kasacji zarzutu rażącego naruszenia przez sąd II instancji przepisu art. 433 § 2 k.p.k., a więc nieprawidłowej kontroli

odwoławczej. Sąd odwoławczy przekonująco uzasadnił słuszność stanowiska sądu pierwszej instancji w zakresie oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z kolejnych opinii psychiatrycznych. Wskazać bowiem należy, że sąd odwoławczy zgodnie z treścią art. 201 k.p.k. dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów J. S. i A. G. (k. 1207-1210), które ponownie w postępowaniu odwoławczym wskazały z jakich powodów nie rozpoznają u oskarżonego choroby afektywnej dwubiegunowej. Tym samym sąd II instancji uznał, że opinie biegłych J. S. oraz A. G. były jasne, spójne i logiczne, a tym samym nie było konieczności zasięgnięcia kolejnej opinii uzupełniającej.

Niewątpliwie bezspornym pozostaje okoliczność, iż strony postępowania mogą składać wnioski dowodowe na każdym etapie postępowania. Niemniej jednak przypomnieć należy, iż to sąd jest gospodarzem postępowania jurysdykcyjnego, tym samym do niego należy ostateczna decyzja o dopuszczeniu dowodu. Sąd bowiem nie ma obowiązku uwzględniania wszystkich wniosków dowodowych składanych przez strony i może je oddalić na podstawach wskazanych w art. 170 § 1 k.p.k. W przedmiotowej sprawie sąd odwoławczy, przeprowadzając szczegółową analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie dostrzegł żadnych uchybień sądu I instancji w tym zakresie. Jednocześnie podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 201 k.p.k. dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej jest możliwe jedynie wówczas, gdy dotychczasowa opinia jest niepełna lub niejasna albo, gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami w tej samej sprawie. Natomiast jeżeli opinia biegłego jest przekonująca i zupełna dla sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił, to fakt, że opinia taka nie jest przekonywująca (jest niepełna) dla stron procesowych, nie jest przesłanką dopuszczenia kolejnej opinii w oparciu o przepis art. 201 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 9 października 2024 r., V KK 172/24; postanowienie SN z dnia 24 lipca 2024 r., II KK 240/24). Sąd odwoławczy, jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, po uzupełnieniu postępowania odwoławczego, żadnych sprzeczności i niejasności w treści opinii nie dostrzegł.

Odnosząc się zaś do drugiego zarzutu dotyczącego przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej pod nieobecność skazanego, wskazać należy, iż jest on całkowicie bezzasadny, zaś sama rozprawa odbyła się w dniu 22 lipca 2024 r., a

nie jak wskazano w kasacji 22 lipca 2022 r. Podkreślić należy, że podczas rozprawy sąd odwoławczy na podstawie art. 117 § 3a k.p.k. nie uwzględnił wniosku oskarżonego o odroczenie rozprawy, gdyż niestawiennictwo oskarżonego prawidłowo powiadomionego niezależnie od jego przyczyny, nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu rozprawy, gdyż stawili się jego obrońcy. Ponadto udział oskarżonego w rozprawie odwoławczej na podstawie art. 450 § 3 k.p.k. nie jest obowiązkowy (k. 1309-1310). Jak wynika z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego art. 117 § 3a k.p.k. ma wprost zastosowanie w postępowaniu odwoławczym, a więc także do rozprawy apelacyjnej i to nawet bez konieczności odwoływania się do art. 458 k.p.k., jeśli tylko spełnione zostały wymienione w nim przesłanki. Stosuje się go w tym stadium postępowania sądowego niezależnie od przyczyny niestawiennictwa strony, a zatem także nieobecności, która została należycie usprawiedliwiona (zob. wyrok SN z dnia 31 maja 2022 r., II KK 217/21). Skazany o terminie rozprawy apelacyjnej został powiadomiony prawidłowo, a nadto był reprezentowany przez dwóch obrońców, nie sposób zatem w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy uznać, iż naruszone zostało jego prawo do obrony.

Za chybiony uznać należy również ostatni zarzut zawarty w kasacji obrońcy skazanego, a dotyczący, jak wynika z uzasadnienia kasacji, obrazy art. 457 § 3 k.p.k. Z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. można mówić wówczas, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera odpowiedniej argumentacji co do powodów, dla których zarzuty i wnioski podniesione w apelacji zostały uwzględnione lub nie. Naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. ma zatem miejsce wówczas, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja okaże się na tyle lakoniczna, że braki w tym zakresie uniemożliwiają stwierdzenie rzeczywistych powodów, dla których wydano określonej treści orzeczenie w postępowaniu odwoławczym (zob. postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2024 r., III KK 533/24). Tego rodzaju uchybień uzasadnienie sądu odwoławczego nie zawiera. Podkreślić należy bowiem, iż sąd odwoławczy, wbrew twierdzeniom skarżącego, rozpoznał wszystkie zarzuty i wnioski podniesione w apelacjach skazanego i jego obrońcy, w szczególności te dotyczące konieczności

dopuszczenia uzupełniającej opinii psychiatrycznej o stanie zdrowia skazanego, rozważając je zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami kodeksu postępowania karnego w sposób wszechstronny i wyczerpujący. Sąd ten uzasadnił również powody utrzymania zaskarżonego wyroku w mocy, wypełniając wymogi zawarte w art. 457 § 3 k.p.k.

Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 537a k.p.k. nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, iż jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 5 stycznia 2022 r., IV KK 689/21). W przypadku podniesienia zaś naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., należy mieć zatem na uwadze, że sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, następuje już po wydaniu orzeczenia, co w świetle brzmienia art. 537a k.p.k., nie może powodować uchylenia wyroku tylko z tego powodu, że nie spełnia ono wymogów art. 457 § 3 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 9 maja 2022 r., IV KK 370/21; postanowienie SN z dnia 7 października 2020 r., V KK 415/20).

Reasumując, zauważyć należy, że w istocie wniesiona kasacja sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi sądu I instancji, zaaprobowanymi przez sąd odwoławczy, w zakresie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. Skarżący formułując w ten sposób kasację, będącą nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, środek ten potraktował jako kolejny instancyjny środek odwoławczy, co jest niedopuszczalne. Kasacja nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej już dokonanej przez sąd odwoławczy, stąd też postępowanie kasacyjne nie może być traktowane jako trzecia instancja (zob. postanowienie SN z dnia 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18; postanowienie SN z dnia 11 października 2022 r., V KK 332/22).

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że wszystkie podniesione w omawianej kasacji zarzuty były oczywiście bezzasadne, co pozwoliło na oddalenie wniesionego środka na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. stało się bezprzedmiotowe.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skazanego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[PŁ]

[a.ł]